

SPORTUL

Sportul este un domeniu în care responsabilitățile UE au fost dobândite odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în decembrie 2009. UE are sarcina de a elabora politici bazate pe date concrete, precum și de a stimula cooperarea și gestionarea unor inițiative de sprijinire a activității fizice și a sportului în Europa. O linie bugetară specială a fost introdusă pentru prima dată în primul program Erasmus + (2014-2020) pentru a sprijini proiecte și rețele în domeniul sportului.

TEMEI JURIDIC

Cu toate că tratatele nu menționează o competență juridică specifică a UE în domeniul sportului înainte de 2009, Comisia a creat bazele unei politici a UE în domeniul sportului prin Cartea albă privind sportul și planul de acțiune „Pierre de Coubertin” din 2007.

Odată cu Tratatul de la Lisabona, UE a dobândit o competență specifică în domeniul sportului. Articolul 6 litera (e) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) conferă UE competența de a sprijini sau completa acțiunile statelor membre în domeniul sportului, în timp ce articolul 165 alineatul (1) din TFUE stabilește detaliile unei politici în domeniul sportului, precizând că Uniunea „contribuie la promovarea obiectivelor europene ale sportului, având în vedere totodată caracterul specific, structurile bazate pe voluntariat, precum și funcția socială și educativă a sportului”. Articolul 165 alineatul (2) menționează că acțiunea Uniunii urmărește „să dezvolte dimensiunea europeană a sportului, prin promovarea spiritului de echitate și de deschidere în competițiile sportive și a cooperării între organizațiile cu responsabilități în domeniul sportului, precum și prin protejarea integrității fizice și morale a sportivilor, îndeosebi a celor mai tineri dintre aceștia”. Nu în ultimul rând, în conformitate cu articolul 165 alineatul (3) din TFUE, Uniunea și statele membre trebuie să stimuleze cooperarea cu țările terțe și cu organizațiile internaționale competente din domeniul educației și sportului, în special Consiliul European. UE dispune, astfel, de un temei juridic pentru a sprijini sectorul sporturilor din punct de vedere structural, în cadrul programului Erasmus+ și pentru a se exprima cu o singură voce în forurile internaționale și în țările care nu aparțin UE. Miniștrii sportului din UE se întrunesc, de asemenea, în cadrul reuniunilor Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport. În același timp, UE își exercită competențele prin instrumente legislative fără caracter obligatoriu în domenii foarte apropiate, precum educația, sănătatea și incluziunea socială, prin intermediul programelor de finanțare.

OBIECTIVE

Introducerea unei competențe specifice pentru sport în tratate a creat noi posibilități pentru acțiunea UE în acest domeniu. UE depune eforturi pentru promovarea corectitudinii și deschiderii în competițiile sportive și o mai bună protecție a integrității fizice și morale a sportivilor, ținând seama, în același timp, de caracterul specific al sportului. În plus, UE sprijină ideea că sportul poate îmbunătăți starea generală de bine, poate contribui la rezolvarea unor aspecte societale mai ample, cum ar fi

rasismul, excluziunea socială și inegalitatea de gen, și poate aduce beneficii economice importante în întreaga Uniune, fiind un instrument important în relațiile externe ale UE. UE se ocupă, în special, de trei aspecte în sectorul sportului: (1) rolul sportului în societate; (2) dimensiunea sa economică și (3) cadrul politic și juridic din sectorul sportului.

REALIZĂRI

A. Evoluții ale politicilor

1. [Cartea albă privind sportul](#) și planul de acțiune Pierre de Coubertin

Cartea albă privind sportul, prezentată de Comisie în 2007, a fost prima „inițiativă cuprinzătoare” a UE referitoare la sport. Prin punerea în aplicare a acțiunilor propuse, Comisia a strâns date utile privind chestiunile care urmează să fie abordate în viitor. Cartea albă indică mai multe obiective, printre care:

- întărirea rolului sportului în societate;
- promovarea sănătății publice prin activitate fizică;
- stimularea activităților de voluntariat;
- consolidarea dimensiunii economice a sportului și libera circulație a jucătorilor;
- lupta împotriva dopajului, corupției și spălării banilor;
- controlul asupra drepturilor de difuzare.

2. Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului

Cartea albă a Comisiei privind sportul și intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009 au pregătit terenul pentru comunicarea Comisiei din ianuarie 2011 intitulată „[Dezvoltarea dimensiunii europene a sportului](#)”. Această comunicare a tratat rolul general al sportului, în special în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională, incluziunea socială și sănătatea publică. Comunicarea s-a axat și pe aspecte legate de evenimentele sportive internaționale, inclusiv semnarea Convenției antidoping a Consiliului Europei, pe dispozițiile și cerințele în materie de siguranță pentru evenimentele sportive, precum și pe standardele privind accesibilitatea evenimentelor sportive și a spațiilor pentru persoanele cu handicap. În cele din urmă, aceasta a făcut referire și la aspecte economice legate de sport (vânzarea colectivă a drepturilor de difuzare, drepturile de proprietate intelectuală, finanțarea transparentă și durabilă a sportului și aplicarea legislației privind ajutoarele de stat în sport).

3. Planul de lucru al UE pentru sport

Planul de lucru al UE pentru sport este unul dintre cele mai importante documente ale UE în cadrul politicii în domeniul sportului. Acesta se axează pe principalele activități ale Uniunii în domeniu și acționează ca un instrument de orientare pentru promovarea cooperării dintre instituțiile UE, statele membre și părțile interesate din sport.

Primul [Plan de lucru pentru sport \(2011-2014\)](#) a fost adoptat de Consiliu în 2011. La 1 decembrie 2020, Consiliul miniștrilor europeni ai sportului a adoptat cel de-al patrulea [Plan de lucru al UE pentru sport \(2021-2024\)](#). Activitatea fizică ocupă un loc important în plan, inclusiv crearea de oportunități de practicare a sportului pentru toate generațiile, fiind enumerate ca prioritate-cheie. Planul urmărește și

consolidarea „redresării sectorului sportului și a rezilienței acestuia în situații de criză în timpul și în urma pandemiei de COVID-19”. Alte domenii de acțiune esențiale sunt punerea în prim-plan a competențelor și a calificărilor în sport prin schimburi de bune practici și consolidarea cunoștințelor, protecția integrității și a valorilor, precum și dimensiunile socioeconomice și de mediu ale sportului și promovarea egalității de gen. UE urmărește și să crească proporția femeilor în poziții de conducere și de antrenorat în domeniul sportiv, să promoveze condiții egale pentru toți sportivii și să îmbunătățească mediatizarea femeilor în sport.

În conformitate cu tranziția verde a UE, și „sportul verde” este o prioritate, deoarece planul propune elaborarea unui cadru comun cu angajamente comune care să țină seama de [Pactul climatic european](#). Se pune un accent mai mare pe inovare și digitalizare în toate domeniile sportului.

4. Acțiuni după pandemia de COVID-19

În iunie 2020, Consiliul a adoptat [concluziile](#) sale privind impactul pandemiei de COVID-19 asupra sectorului sportului, propunând diferite măsuri pentru redresarea acestuia. Documentul a arătat modul în care întregul sector a fost grav afectat, inclusiv economic. Consiliul a subliniat că sunt necesare strategii de reluare a sportului după pandemie la nivel local, național, regional și la nivelul UE pentru a sprijini sectorul sportului și pentru a menține contribuția sa importantă la starea de bine a cetățenilor UE. Consiliul a încurajat instituțiile UE să vină în completarea eforturilor naționale prin canalizarea sprijinului financiar către acest sector prin intermediul programelor și fondurilor UE disponibile, cum ar fi Erasmus+, Corpul european de solidaritate, fondurile politicii de coeziune și inițiativele pentru investiții ca reacție la coronavirus (CRII, CRII+).

La 10 februarie 2021, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#), prin care a reafirmat concluzia Consiliului, dar a subliniat că ajutorul financiar nu ar trebui să se limiteze la evenimentele sportive majore cu spectatori și că măsurile de redresare sunt extrem de importante pentru sportul de masă. În plus, Comisia a fost invitată să elaboreze o abordare europeană pentru a contracara efectele negative ale pandemiei asupra sectorului sportului.

B. Acțiuni și programe

1. [Erasmus+](#)

Sportul este parte integrantă a Erasmus+, programul de acțiune al UE în domeniul educației, formării, tineretului și sportului. Programul actual pentru perioada 2021-2027 alocă sportului 1,9 % din bugetul său total.

Promovarea mobilității „personalului sportiv în scopul învățării, precum și cooperarea, calitatea, incluziunea, creativitatea și inovarea la nivelul organizațiilor sportive și al politicilor în domeniul sportului” a fost evidențiată ca unul dintre cele trei obiective-cheie ale actualului program Erasmus+. Acțiunile pentru atingerea acestui obiectiv includ, printre altele, promovarea mobilității, în special pentru personalul din sporturile de masă, și sporirea posibilităților de învățare virtuală, crearea de parteneriate pentru cooperare și schimburi de bune practici, inclusiv parteneriate la scară mică, promovarea unui acces mai larg și mai incluziv la program și sprijinirea evenimentelor sportive non-profit care promovează aspecte relevante pentru sporturile de masă.

2. [Săptămâna europeană a sportului](#)

O „zi europeană a sportului” la nivelul întregii UE a fost propusă pentru prima dată de Parlament în rezoluția sa din februarie 2012 referitoare la [dimensiunea europeană în sport](#). În septembrie 2015, a fost lansată Săptămâna europeană a sportului, cu scopul de a promova sportul și activitatea fizică în întreaga Europă la nivel național, regional și local, încurajând cetățenii europeni la un stil de viață mai bun și mai sănătos. Așa cum a arătat un [sondaj Eurobarometru](#) din 2022, 62 % dintre europeni nu fac sport niciodată sau rareori sau nu fac niciodată sau rareori exerciții fizice. Din această cauză sănătatea lor și starea lor de bine au de suferit, și indirect economia, prin creșterea cheltuielilor cu asistența medicală, pierderea productivității la locul de muncă și reducerea capacității de inserție profesională.

Începând din 2017, Săptămâna europeană a sportului a avut loc între 23 și 30 septembrie în întreaga Europă, statele membre și țările partenere organizând o gamă largă de activități și evenimente. În 2023, au avut loc 36 000 de evenimente la care au participat aproape 11 milioane de persoane.

3. Proiecte de incluziune socială

Incluziunea socială se numără printre prioritățile de vârf ale UE în ceea ce privește rolul sportului în societate. Deoarece reunește oamenii, dezvoltă comunitățile, sportul poate aduce o contribuție importantă la procesul de integrare a migranților în UE. Comisia sprijină, de asemenea, proiecte și rețele de promovare a incluziunii sociale a migranților prin programul Erasmus+.

4. Premii

Începând din 2022, Comisia a acordat premiile [#BeActive](#) și [#BeInclusive](#). Aceste două premii recompensează ideile și inițiativele inovatoare dezvoltate în Europa de persoane sau organizații pentru a promova sportul și activitățile fizice. Ele promovează și „eliminarea barierelor sociale” prin intermediul sportului, pentru a reuni oamenii și a contribui la crearea unui sentiment de identitate europeană.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

În cadrul Parlamentului, dezvoltarea politicii europene în domeniul sportului ține de competența Comisiei pentru cultură și educație (CULT). În 2012, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la dimensiunea europeană a sportului, care a deschis calea Săptămânii europene a sportului. În plus, Parlamentul a abordat aspectele legate de [egalitatea de gen în sport](#), precum și [rolul sportului în lupta împotriva rasismului](#). Rolul esențial pe care îl joacă sportul este menționat, de asemenea, în [rezoluția](#) sa din 2016 privind integrarea pe piața muncii și incluziunea socială a refugiaților, subliniind rolul important al sportului ca instrument de promovare a dialogului social și intercultural prin crearea unor legături pozitive între populația locală și refugiați și solicitanții de azil.

Subcomisia pentru drepturile omului (DROI) a Parlamentului a discutat regulat despre drepturile omului în contextul evenimentelor sportive de mare amploare găzduite în țări precum Rusia (Jocurile Olimpice de iarnă din 2014), Brazilia (Cupa Mondială FIFA din 2014, Jocurile Olimpice de vară din 2016) și Qatar (Cupa Mondială FIFA din 2022). În urma unei prime audieri privind sportul și drepturile omului, axată pe situația lucrătorilor migranți în Qatar în februarie 2014, în 2015 a avut loc o audiere

comună, împreună cu Comisia CULT, privind încălcările drepturilor omului în legătură cu evenimente sportive de mare amploare.

Parlamentul a fost foarte activ în combaterea aranjării meciurilor și a corupției în sport, adoptând o [rezoluție](#) referitoare la acest subiect în martie 2013. Aceasta a fost urmată de o [rezoluție](#) în iunie 2015 referitoare la dezvăluirile recente privind cazurile de corupție la nivel înalt din cadrul FIFA și de o [rezoluție](#) în februarie 2017 referitoare la o abordare integrată a politicii în domeniul sportului: bună guvernare, accesibilitate și integritate.

În amendamentele sale la propunerea Comisiei privind programul Erasmus+ pentru perioada 2021-2027, Parlamentul a propus realocarea unor părți din bugetul programului Erasmus+ pentru a garanta că un număr mai mare de tineri sportivi și de antrenori au posibilitatea de a participa la programe de mobilitate.

La 23 noiembrie 2021, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la regiunile frontaliere ale UE: evaluare și posibile căi de urmat”. În acestea, Parlamentul European a recomandat diferite acțiuni, cum ar fi creșterea finanțării pentru sportul de masă, o mai bună reglementare a transferurilor de jucători, egalitatea de remunerare și o mai mare vizibilitate pentru femeile din sport, o mai bună protecție a copiilor în sport și o creștere a numărului de ore alocate activităților fizice în școli. A fost sugerată și crearea unui rol de „coordonator al UE în domeniul sportului”, pentru o mai bună cooperare transsectorială.

În cele din urmă, la 10 noiembrie 2022, a fost adoptată o [rezoluție](#) referitoare la sporturile electronice și jocurile video, în care Parlamentul concluzionează că sportul electronic și sportul sunt sectoare diferite. În această rezoluție, Parlamentul a invitat Comisia să elaboreze o cartă pentru promovarea valorilor europene în competițiile sportive electronice și să ia în considerare crearea unei vize pentru personalul din domeniul sportului electronic. Parlamentul recunoaște potențialul jocurilor video sportive și al sporturilor virtuale de a explora noi forme de implicare a fanilor și de a crește participarea tinerilor la activități fizice, dar recunoaște necesitatea de a proteja sportul electronic împotriva aranjării meciurilor și a jocurilor de noroc ilegale. Parlamentul consideră că UE ar trebui să adopte o abordare responsabilă a jocurilor video și a sporturilor electronice prin promovarea acestora ca parte a unui stil de viață sănătos, care include activitatea fizică, interacțiunea socială personală și participarea la activități culturale.

Pentru mai multe informații pe această temă, vă rugăm să consultați [site-ul web](#) al Comisiei pentru cultură și educație.

Lina Sasse / Kristiina Milt
03/2024